

ปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษา :
การศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดร้อยเอ็ด

นายสันศักดิ์ อินทริกานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-635-5

011509

1787A609

PROBLEMS OF TEACHING LIFE EXPERIENCE AT ELEMENTARY LEVEL :
A CASE STUDY OF CHANGWAT ROI-ET.

Mr.Santad Intarikanonda

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในระดั
ประถมศึกษา : การศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดร้อยเอ็ด

โดย

นายสันศักดิ์ อินทริกานนท์

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี ธีระจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สมน อมรวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี ธีระจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คางเคื่อน อ่อนนวม)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับ
ประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อนิสิต นายสันตัก อินทริกานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี ธีระจิตร
ภาควิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ของครูประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ทำการสอนในชั้นที่ต่างกัน เกี่ยวกับปัญหาในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูระดับประถมศึกษา ที่สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 โรงเรียนละ 5 คน จำนวน 157 โรงเรียน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 785 คน แบบสอบถามได้รับคืนและตอบสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 640 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.53

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า และแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ครูประถมศึกษาเลือกใช้วิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้ เพลงและเกมประกอบการสอนมากที่สุด เชิงวิทย์หากรจากห้องดินมาบรรยายและจัดการ ศึกษาออกสถานที่เป็นวิธีที่ใช้น้อยที่สุด

2. ครูประถมศึกษามีปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในชั้น ประถมศึกษาคั้งนี้ ปัญหาการบริหาร วัสดุและประเมินผล ในระดับน้อย ปัญหาจากฝ่าย บริหาร ปัญหาหลักสูตร ปัญหาเอกสารประกอบหลักสูตรและคู่มือครู ปัญหาการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาแบบเรียนและสื่อการเรียน ในระดับปานกลาง และปัญหาค้นผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ในระดับมาก

3. ครูประถมศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติม คือ ปัญหาแบบเรียนและอุปกรณ์ การสอนไม่เพียงพอ ปัญหาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่เหมาะสมกับห้อง ดิน และปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4. พิจารณาปัญหาในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในแต่ละชั้น พบว่า

ปัญหาค้นเอกสารประกอบหลักสูตรและคู่มือครู ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อย ครูชั้นอื่นเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

ปัญหาค้นการบริหาร วัสดุและประเมินผล ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 เห็นว่า มีปัญหาในระดับน้อย ครูชั้นอื่นเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

ปัญหาค้นผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 เห็นว่ามีปัญหาในระดับมาก ครูชั้นอื่นเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

ด้านการบริหาร หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และค้นแบบเรียน และสื่อการเรียน ครูประถมศึกษาทุกชั้นเห็นว่ามีปัญหาในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title Problems of Teaching Life Experience at Elementary
 Level : a Case Study of Changwat Roi-Et

Name Mr. Santad Intarikanonda

Thesis Adviser Assistant Professor Varea Thirachitra

Department Elementary Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

Purposes :

The purposes of this research were ;

1. To study the problems of teaching Life Experiences of elementary teachers in Changwat Roi-Et.
2. To compare the opinions of teachers who taught various classes concerning the problems of teaching Life Experiences.

Procedures :

The samples of this research were 785 elementary teachers in Pratomksuksa 1 to 5 who taught Life Experiences Course. The researcher gathered the data from 157 elementary schools. The 640 copies of questionnaires or 81.53 % were returned. The questionnaires were constructed in the form of checklist, rating scale and open-ended.

The data were analyzed by using percentage, arithmetic mean and standard deviation.

Results :

1. The elementary teachers used mostly songs and games in teaching Life Experiences Course. They used the local resource persons and field trips the least.

2. The elementary teachers had problems in teaching Life Experiences Course as follows : the problems of the evaluation at the low level, the educational administration, the curriculum, the curriculum documents and teachers' manuals, the teaching and learning activities, the teaching aids and textbooks at the average levels and the problems of the parent and communities at the high level.

3. The other problems in teaching Life Experiences Course were : the lack of textbooks and teaching manuals, the unsuitable of the contents of Life Experiences Curriculum and the teachers' lack of skills in teaching.

4. The opinions were compared as follows :

Pratomsuksa 1 teachers had problems in the curriculum documents and the teachers' handbooks at the low level. The teachers in other classes had problems at the average level.

Pratomsuksa 2, 3 and 4 teachers had problems in the evaluation at the low level. The teachers in other classes had problems at the average level.

Pratomsuksa 1, 3 and 5 teachers had problems from the parents and communities at the high level. The teachers in other classes had problems at the average level.

There were no differences among Pratomsuksa 1 to 5 teachers on the problems of the administration, the curriculum, the teaching and learning activities and the learning medias and textbooks.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้โดยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารีย์ ธีระจิตร อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้กรุณาช่วยเหลือและให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กวาง เกื้อน อ่อนนวม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและเสนอแนะ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ทั้งที่โคแจ้งนามไว้ในภาคผนวก ที่ได้กรุณาช่วยแนะนำปรับปรุงแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณอาจารย์ เสรี บุญเจริญ ผู้อำนวยการ ประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ดอีก ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่กรุณาช่วยเหลือและให้ความสะดวกในการแจกและรวบรวมแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ ครู อาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามทุกท่าน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสรวงและอำเภอโพธิ์ชัย ที่ได้ช่วยเหลือในทางต่าง ๆ และบุคคลที่ได้ช่วยเหลือทุกท่านและให้กำลังใจตลอดมาจนงานการวิจัยครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อยคือ คุณดัมฤทธิ์ อินทริกานนท์

ความดีและคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อตอบแทนพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ตลอดทั้งครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนมา

สันต์ก อินทริกานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	10
ลำดับขั้นการ เสนอขอสมัคร	12
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความเป็นมาของกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	13
จุดประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	15
เนื้อหาของหลักสูตร	17
เอกสารประกอบหลักสูตร	26
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต.....	29
แบบเรียน สื่อการเรียน	35
การวัดและประเมินผล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ชุมชนกับการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	39
ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	59
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	59
กลุ่มประชากร	59
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
การสร้างแบบสอบถาม	62
การทดลองแบบสอบถาม	63
การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สถิติที่ใช้	66
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	136
สรุปผลการวิจัย	137
อภิปรายผล	139
ขอเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน	147
ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	148
บรรณานุกรม	150
ภาคผนวก	157
ประวัติผู้เขียน	179

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนโรงเรียนและครูประถมศึกษาที่จำแนกเป็นอำเภอและที่เป็น ตัวอย่างประชากร	1
2. จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกเป็นรายอำเภอ	60
3. รายละเอียดของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	64
4. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามเพศ	68
5. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามอายุ	69
6. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ	70
7. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ในระดับประถมศึกษา	71
8. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามวุฒิสามัญ	73
9. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามวุฒิทางการ	74
10. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามวุฒิอื่น ๆ	75
11. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามประสบการณ์การสอนระดับ ประถมศึกษาตามหลักสูตร พุทธศักราช 2503	76
12. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามการอบรมหลักสูตรประถม ศึกษา พุทธศักราช 2503	77
13. จำนวนครูประถมศึกษาแต่ละชั้น จำแนกตามการอบรมวิธีสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	78
14. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การใช้สื่อใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ การเลือกใช้กิจกรรมการ เรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ ชีวิต ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4	82
16. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ การเลือกใช้กิจกรรมการ เรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ ชีวิต ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และของครูทั้งหมด	84
17. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาจากฝ่ายบริหาร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2	87
18. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาจากฝ่ายบริหาร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4	89
19. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาจากฝ่ายบริหาร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูทั้งหมด	91
20. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาคานหลักสูตร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	93
21. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาคานหลักสูตร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	95
22. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ หลักสูตร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	97
23. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาคานหลักสูตร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	99
24. คำเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็น เกี่ยวกับ ปัญหาคานหลักสูตร ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

25.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนหลักสูตร ของครูทั้งหมด	103
26.	สรุปค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนหลักสูตร	104
27.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกน เอกสารหลักสูตร ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2..	105
28.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกน เอกสารหลักสูตร ของครูประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4..	106
29.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกน เอกสารหลักสูตร ของครูประถมศึกษาปีที่ 5 และของครูทั้งหมด	107
30.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนการ เรียนการสอน ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2..	108
31.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนการ เรียนการสอน ของครูประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4..	111
32.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนการ เรียนการสอน ของครูประถมศึกษาปีที่ 5 และของครูทั้งหมด	114
33.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนแบบ เรียนสื่อการเรียน ของครูประถมศึกษาปีที่ 1,2..	117
34.	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแกนแบบ เรียนสื่อการเรียน ของครูประถมศึกษาปีที่ 3,4..	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
35. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาความหมายเรียน ของครูประถมศึกษาปีที่ 5 และครูทั้งหมด	121
36. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการรวบรัดผล ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2	123
37. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการรวบรัดผล ของครูประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4	125
38. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการรวบรัดผล ของครูประถมศึกษาปีที่ 5 และครูทั้งหมด	127
39. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาจากชุมชน ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 และ ปีที่ 2	129
40. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาจากชุมชน ของครูประถมศึกษาปีที่ 3 และ ปีที่ 4	130
41. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาจากชุมชน ของครูประถมศึกษาปีที่ 5 และครูทั้งหมด	131
42. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาทั้ง 7 ด้าน ของครูประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5	132